

Възможностите от членството в Европейския съюз за човешкото развитие и ролята на Народното събрание

Както във всяка новопристъпяща се страна, така и в България оживено се дискутират най-различни очаквания за промените в живота на отделния гражданин в резултат на членството в ЕС. По правило в българското общество преобладават подчертано оптимистичните очаквания, които се задържат почти непроменени и в навечерието на 2007 година.

Същевременно обаче основателно се отчита, че съществува и възможността в началния период след следва да преценим ползите от членството в зависимост от напредъка по трите основни измерители – доход, здраве и образование. В тази светлина става очевидна особено ролята на структурните фондове – за регионално развитие, за селското стопанство и селските райони, за социалния фонд – както и за Кохезионния фонд за разкриване на иначе недостъпни възможности за ускорено човешко развитие по посочените три направления.

Самите суми по еврофондовете са твърде значителни, като възлизат на около 4 на сто от БВП, т.е. два пъти по-големи от тези по предприемаческите фондове. Както е известно, проблем обаче е тяхното ефективно усвояване – към средата на миналата година най-високият процент на усвояване сред осемте нови членки от Централна Европа възлизаше на не повече от 15 на сто; освен това от първата година предстоят и плащания в полза на ЕС, промяна на режима на събиране на основния бюджетен данък – върху добавената стойност, както и значително влошаване на енергийните баланси поради спирането на малките реактори на АЕЦ „Козлодуб“.

Ето защо от решаващо значение при подготовката за усвояване на фондовете, наред с всички подготвителни дейности, е осигуряването на надеждна рамка на националната икономическа и социална политика. Именно тук е главната роля на Народното събрание като институцията, призвана да осигури сериозна дискусия

пристъпяването да се получи известен отлив на подкрепата за членство в резултат на настъпило разочарование. Затова е твърде уместно оценката за перспективите и ползите от членството да се разположат в обективната рамка на показателите за човешко развитие, поддържани от ПРООН, и да се свържат с готовността за оползотворяване на средствата, заделяни за България по европейските фондове.

В съответствие с тази рамка от показатели и законово регламентиране за съчетаването в приемлив баланс на множеството регионални, секторни, местни и групови интереси при разработката на оперативните програми и изграждането на административния капацитет за усвояване на еврофондовете.

Българският парламент сериозно се готви да посрещне предизвикателството на разработката на добре координирана политика още по работата по данъчното законодателство и държавния бюджет за 2007 година. Същевременно изгражда и своя капацитет за пълноценно партниране на изпълнителната власт и на органите на местното самоуправление в работата по усвояването на европейските средства.

Не на последно място това означава и създаването на специализирани парламентарни органи и структурни звена за ефикасен парламентарен одит и контрол върху усвояването и разходването на средствата по европейските фондове. При това за нас е от голямо значение, че в целия кръг дейности по подготовката на еврочленството мажем да разчитаме на продължаващата поддръжка на редица утвърдили се многостранни партньори, сред които с работата си по проблемите на човешкото развитие и ефективното администриране особено се откроява Програмата на ООН за развитие.

Георги Пиронски
Председател на Народното събрание